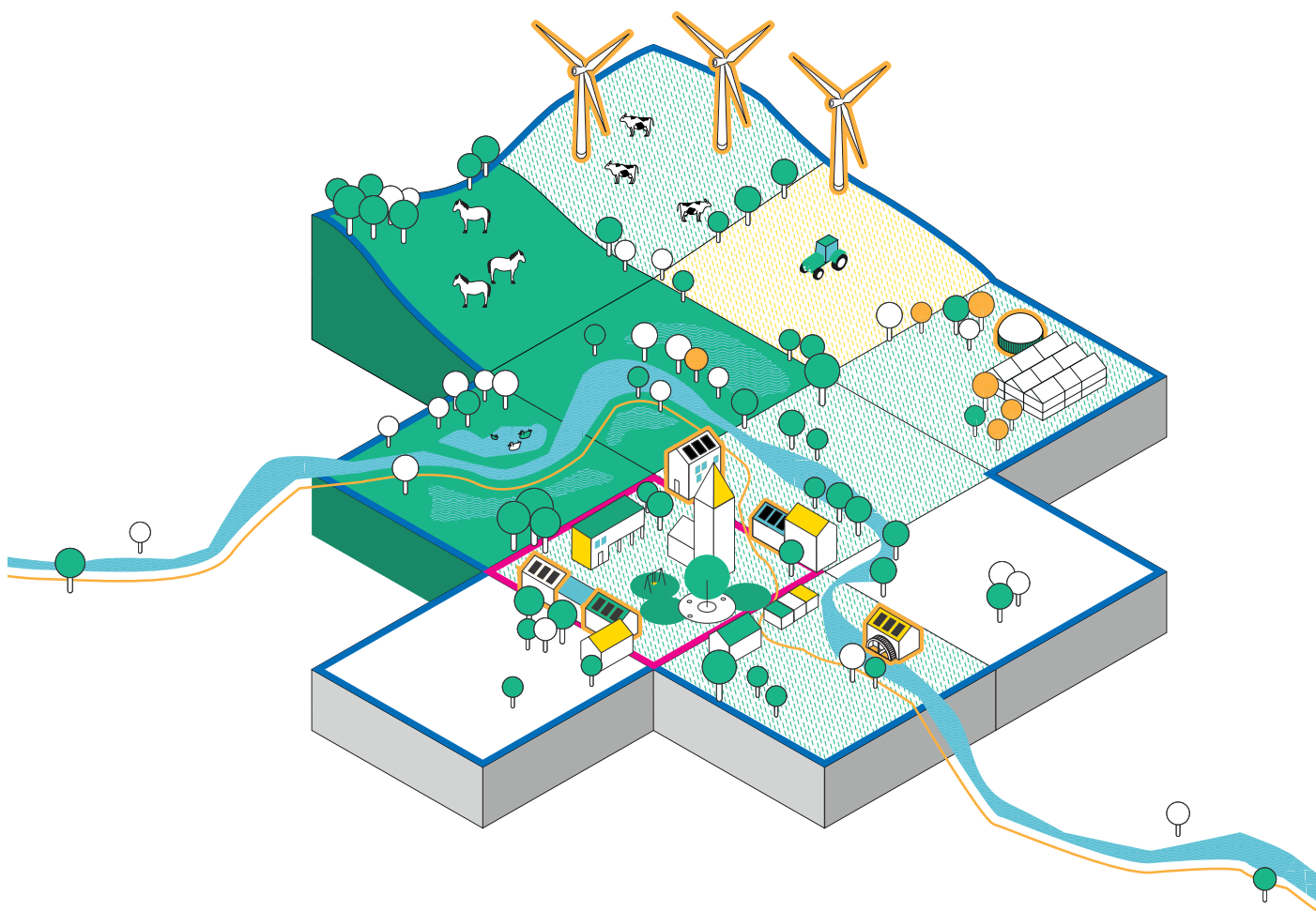

Startnota

strategisch project

**Hernieuwbare energie als hefboom
voor een klimaatbestendig Pajottenland**

Hernieuwbare energie als hefboom voor een klimaatbestendig Pajottenland

Strategisch project

Startnota

September 2018

Inhoud

VOORWOORD	5
DOELSTELLING	7
EEN KORTE VOORGESCHIEDENIS	9
BLOEMLEZING VAN ENERGIEKANSEN IN HET PAJOTTENLAND	11
OPZET	18
Hernieuwbare energie op maat van het Pajottenland	18
Drie pijlers: hernieuwbare energie, kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte	18
Schakelen tussen schaalniveau's	18
Aan de slag in de ateliers	18
Visie	20
Voorbeeldprojecten	20
Quick wins en korte termijnacties	21
Landschapsstudie	22
Waarom?	22
Hoe?	22
WIE IS WIE?	24
Projectteam	24
Team landschapsstudie	26
Gemeenten	28
Stakeholders	28
PRAKTISCHE ORGANISATIE	30
Informatie en contact	30
Overlegstructuren	30
Projectbureau	30
Kerngroep	30
Klankbordgroep	30
Werkgroepen	31
COLOFON	33

Voorwoord

We zetten samen volop in op hernieuwbare energie voor het Pajottenland. Met het strategisch project 'Hernieuwbare energie als hefboom voor een klimaatbestendig Pajottenland' vinden we oplossingen voor de ruimtelijke uitdagingen die de noodzakelijke energietransitie met zich meebrengt, en dit op maat van het Pajottenland.

Daarom onderzoeken de Provincie Vlaams-Brabant, Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei vzw, Pajopower vzw en de negen gemeenten Bever, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal en Sint-Pieters-Leeuw de komende drie jaar samen hoe we hernieuwbare energie kunnen inpassen in het Pajotse landschap, waar het goed leven en beleven is en blijft voor inwoners en toeristen.

Vandaag ligt de startnota voor u. Hiermee wil het projectteam de opstart van het strategisch project voorbereiden. Deze opstart wordt voorzien in het najaar van 2018. De doelstellingen van het strategisch project worden nog eens meegegeven en de aanloop wordt kort geschetst. Het opzet van het strategisch project, inclusief de landschapsstudie, wordt toegelicht. Tot slot wordt het projectteam voorgesteld en worden de verschillende overlegstructuren toegelicht.

5

We kijken er alvast naar uit om samen met jullie aan de slag te gaan!

Projectteam strategisch project Pajottenland

© Provincie Vlaams-Brabant / © Lander Loeckx

© Luc Bohez

6

© Provincie Vlaams-Brabant / © Lander Loeckx

© Rudy Engels

© Provincie Vlaams-Brabant / © Lander Loeckx

© Provincie Vlaams-Brabant / © Lander Loeckx

Doelstelling

Het prachtige Pajottenland is gevoelig voor de gevolgen van klimaatverandering. Niet alleen droogte maar ook wateroverlast zullen de regio de komende jaren voor uitdagingen stellen. Gelukkig biedt het Pajots landschap ook volop kansen om te werken rond klimaat.

Deze kansen zitten verscholen in de inzet op hernieuwbare energie, op de leefbaarheid in de dorpen en op de versterking van de open ruimte. Belangrijker dan deze individuele thema's is echter het zoeken naar combinaties van oplossingen.

Zo kan hernieuwbare energie ingezet worden als hefboom voor een klimaatbestendig Pajottenland. Dit kan bijvoorbeeld door het aanplanten van kleine landschapselementen die erosie tegengaan, maar die daarnaast ook voorzien in voldoende biomassa, die geoogst kan worden door landbouwers als energiebron voor duurzame warmte. Of door de bundeling van krachten in een Pajotse energiecoöperatie die investeert in zonnepanelen op publieke gebouwen.

Of door de oprichting van een klimaatfonds, (mede) gefinancierd vanuit de uitbating van windturbines, dat ingezet kan worden voor landschapsontwikkeling, voor collectieve energetische renovaties of voor de aanleg van kwalitatieve groene publieke ruimtes in de dorpsharten.

De doelstelling van het strategisch project is dan ook om te komen tot een gedragen visie over de rol van hernieuwbare energie in het Pajottenland bij dit alles.

De komende jaren willen we samen met beleidsmakers, burgers, landbouwers, bedrijven en verenigingen de handen in elkaar slaan. Zo wordt er samen werk gemaakt van ruimte voor hernieuwbare energie, kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte in het Pajottenland.

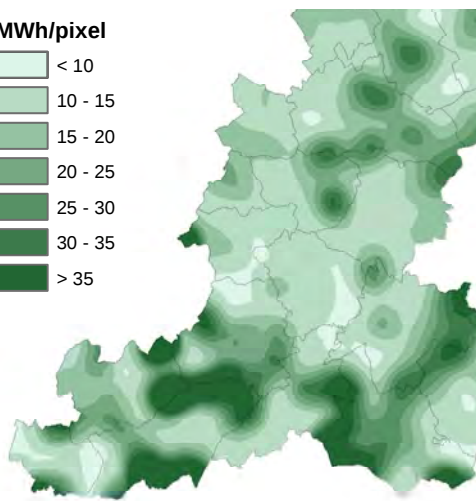
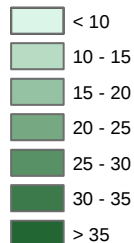
7

Coverbeeld van het strategisch project. Eigen bewerking van schilderijen van Bruegel (I en II) en fotomateriaal van de Provincie Vlaams-Brabant.

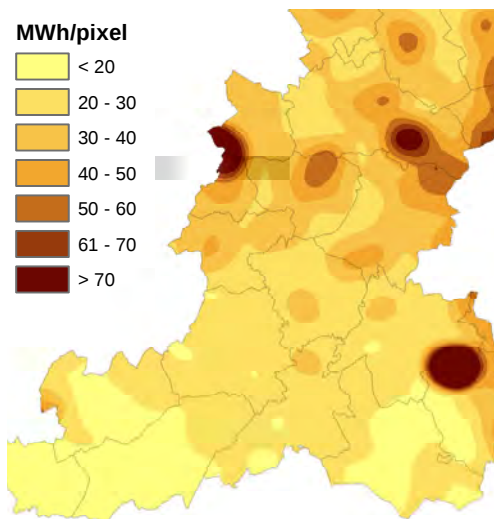
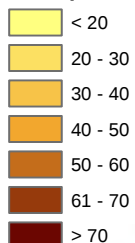
Elektriciteit

MWh/pixel

Warmte

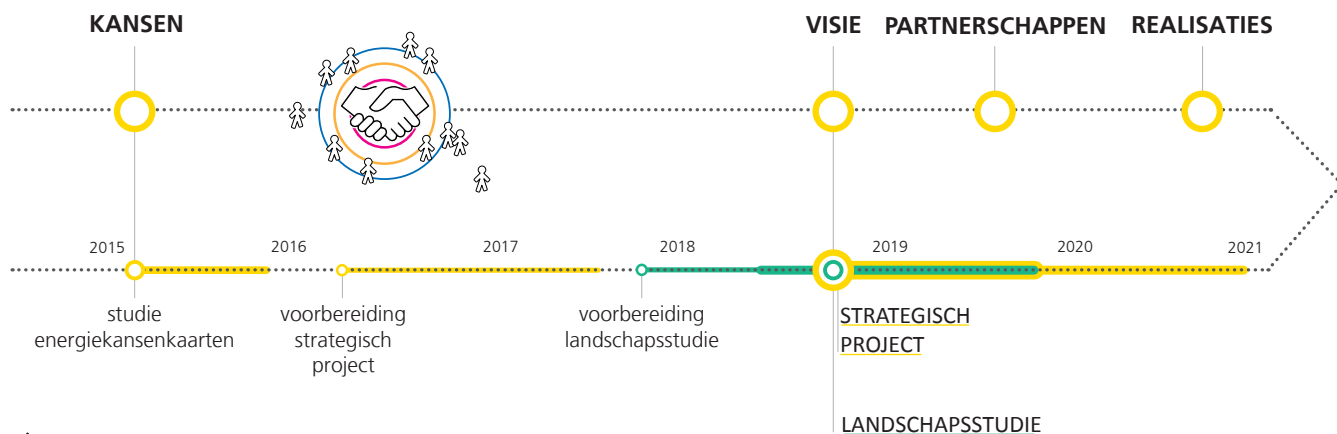
MWh/pixel

← De energiekansen voor hernieuwbare energie in het Pajottenland worden aangegeven op de syntheseskaarten voor elektriciteit en warmte. Hoe donkerder de kleur, hoe groter het potentieel.

© Van Esch et al. (2016)

8

Tijdslijn van het procesverloop van het strategisch project.

Sfeerbeeld van de workshop in november 2016 rond windenergie in het Pajottenland naar aanleiding van de energiekansenkaart.

Een korte voorgeschiedenis

In 2015 liet de Provincie Vlaams-Brabant energiekansenkaarten opmaken. Deze kaarten geven het potentieel weer voor verschillende vormen van hernieuwbare energie. Uit deze energiekansenkaarten komt het Pajottenland naar voor als één van de Vlaams-Brabantse gebieden met een groot potentieel voor hernieuwbare energie.

De energiekansenkaarten houden echter nog geen rekening met landschappelijke randvoorwaarden. Om dit verder te verkennen, organiseerde de provincie in november 2016 een workshop in het Pajottenland. Tijdens deze workshop werden mogelijkheden en beperkingen voor de ontwikkeling van windturbineprojecten in het Pajottenland bekeken.

In de loop van het najaar 2016 en voorjaar 2017 zaten de Provincie Vlaams-Brabant, Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei vzw, Pajopower vzw en de negen Pajotse gemeenten Bever, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal en Sint-Pieters-Leeuw

samen rond tafel. Verder bouwend op de inzichten uit de energiekansenkaarten en de workshop verkenden ze de aanvraag van een strategisch project rond hernieuwbare energie in het Pajottenland bij de Vlaamse Overheid.

Op 10 augustus 2017 diende de Provincie Vlaams-Brabant een projectvoorstel in, uitgewerkt in samenwerking met Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei, en Pajopower vzw, en met de negen gemeenten als partner.

Op 15 december 2017 keurde de Vlaamse minister voor Omgeving, Natuur en Landbouw de projectaanvraag goed, met toekenning van een subsidie van 300.000 euro als bijdrage in de loon- en werkingskosten van de projectcoördinatie.

Jagers in de sneeuw, Pieter Bruegel de Oudere, 1565, met op de voorgrond rechtsonder een watermolen.

Bloemlezing van energiekansen in het Pajottenland

Het Pajottenland biedt ontzettend veel kansen om te werken rond hernieuwbare energie. Hernieuwbare energie hoeft hierbij geen bijkomende 'overlast' te worden. Integendeel, hernieuwbare energie was, is en zal in de toekomst integraal deel uitmaken van het Pajots landschap. De doelstelling van het strategisch project is het vinden van de best mogelijke mix van hernieuwbare energiebronnen, en dit op maat van het landschap, ingepast in de gemeenschap, en binnen een systeem van opslag en distributie. Heel wat puzzelstukjes dus, waarmee we samen aan de slag kunnen gaan.

Laten we even een wandeling maken doorheen een bloemlezing van mogelijkheden die hernieuwbare energie kunnen laten doorwerken tot in elk aspect van het Energielandschap Pajottenland.

11

© Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei vzw

Watermolens zijn een historische installatie voor de opwekking van hernieuwbare energie in het Pajottenland. Een hedendaagse toepassing van deze technologie in de vorm van een microwaterkrachtcentrale zou geïnstalleerd kunnen worden op bestaande bruggen en watermolens, zoals hier op de Mark in Galmaarden.

Houthakkers bij het verzamelen van brandhout, toegeschreven aan
Pieter Brueghel (II) naar Pieter Bruegel (I),
ca. 1625

© Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei vzw

Kansen voor biomassa als hernieuwbare energiebron zijn verweven doorheen het Pajotse landschap. Zo is er het beheer van de traditionele boomgaarden en kleine landschapselementen, zoals hier aan Paddenbroek in Gooik. Een coördinatie van landschapsbeheer kan zorgen voor het efficiënter oogsten van biomassa. Dit is het doel van het project 'Loket Onderhoud Buitengebied'. Maar ook de extra aanplant van hagen en knotbomen of bosuitbreiding bieden kansen voor het verhogen van de aanwezige biomassa, net als het ingroenen van nieuwe installaties in het landschap. Hieraan kunnen ook acties voor onze Koesterburen - de lokale fauna - gekoppeld worden. Naast Schaarbeekse kriecken voor kriebier kan er in het Pajottenland ook hout geoogst worden als hernieuwbare energiebron. Op naar een duurzaam landschap!

© Provincie Vlaams-Brabant / © Lander Loeckx

13

Zonnepanelen op particuliere en publieke gebouwen, zoals hieronder op de Go!School Redingenhof in Leuven, zullen zeker deel uitmaken van de best mogelijke mix van hernieuwbare energiebronnen in het Pajotse landschap. Het Pajottenland benut momenteel nog maar 3% van het potentieel vermogen voor zonne-energie op daken.

Bron: <https://www.energiesparen.be/zonnepotentieel-hoe-scoort-uw-gemeente>

© Ecopower

↓

De bruidsstoet, Jan Breughel, 1578 - 1625, met een windmolen centraal.

15

© Bioelectric

↑

Als historische moestuin van Brussel is het Pajottenland van oudsher een landbouwstreek. Ook de landbouwers kunnen een stevige bijdrage leveren, bijvoorbeeld door het installeren van een middelschalige windturbine of een pocketvergister. Een pocketvergister is een mini-biogasinstallatie die de mest van koeien omzet naar elektriciteit.

→

© Innovatiesteunpunt

© Provincie Vlaams-Brabant / © Lander Loeckx

16

Waterzuiveringsinstallaties hebben potentieel voor riothermie, het oogsten van warmte uit waterzuivering. Deze warmte kan gebruikt worden voor de voeding van een warmtenet. Ook restwarmte van datacenters en afvalverbranding, en warmte van een biomassaketel gevoed met (lokale) biomassa kunnen gebruikt worden als voeding van een warmtenet in woonwijken of bedrijvzones.

Restgronden en brownfields zouden (tijdelijk) ingezet kunnen worden voor de productie van hernieuwbare energie via de oogst van *Miscanthus giganteus* of Olifantengras, zoals al gebeurt in Hof Ter Vrijlegem in Mollem (Asse).

© Elektrek

Langsheen grootschalige infrastructuur zoals wegen en spoorwegen kunnen fotovoltaïsche panelen geïntegreerd worden als geluidsscherm. Ook fietspaden kunnen aangelegd worden met fotovoltaïsche panelen, zoals de SolaRoad in Nederland. De energie die hiermee opgewekt wordt, kan gebruikt worden door fietsers voor het opladen van e-bikes. Dus zelfs de recreatieve kracht van het Pajottenland kan zijn steentje bijdragen aan het energielandschap Pajottenland. En het kan nog verder gaan, van het dorpsplein tot diep in het Pajots landschap. Zo kan de menselijke energie van inwoners en recreanten omgezet worden in zelfgemaakte hernieuwbare energie om bijvoorbeeld toestellen op te laden.

17

© Blueknight

© WeWatt

Opzet

Hernieuwbare energie op maat van het Pajottenland

Het strategisch project zet in op de ontwikkeling van een visie rond hernieuwbare energie op maat van het Pajottenland.

Drie pijlers: hernieuwbare energie, kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte

18 Hernieuwbare energie wordt ingezet als hefboom om naast klimaatneutraliteit ook te werken aan kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte. De doelstellingen schakelen ook tussen visieontwikkeling en concrete initiatieven op terrein. Want alles is verbonden met elkaar.

Schakelen tussen schaalniveau's

Zowel ruimtelijk als in de tijd wordt er op verschillende schaalniveaus gewerkt.

Ruimtelijk zet het project in op de wisselwerking tussen drie ruimtelijke schaalniveaus: de negen gemeenten onder de noemer regio Pajottenland als macroschaal, op mesoschaal bevinden zich een wijk, site etc., en op de kleinste microschaal gaat het over een specifieke locatie.

Het project zet zowel in op resultaten op de lange termijn, de middellange termijn als de korte termijn. Het is namelijk niet de bedoeling dat het bij woorden alleen blijft. Via de opstart van voorbeeldprojecten, quick-wins en korte termijnacties willen we ook volop gaan voor concrete realisaties.

Aan de slag in de ateliers

Het denk-, praat-, en doewerk wordt georganiseerd in drie thematische ateliers. Elk atelier werkt rond één van de drie pijlers: ruimte voor hernieuwbare energie, kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte. Binnen elk atelier wordt specifiek gewerkt rond gebiedsgerichte uitdagingen, visies en instrumenten op (middel) lange termijn. Voor de ateliers zal een breed gamma aan werk- en participatievormen gebruikt worden.

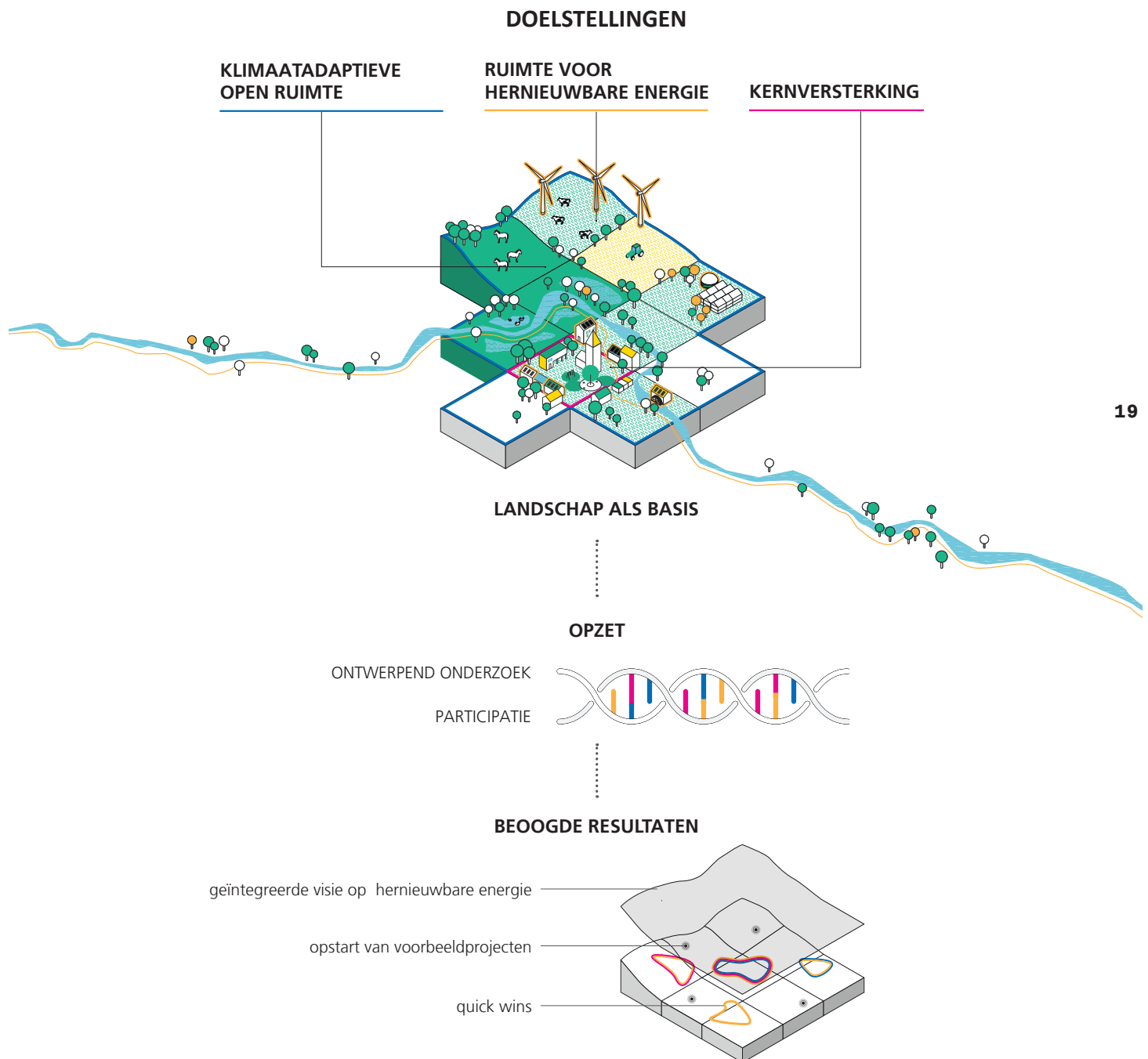
Naast de afzonderlijke thematische ateliers kunnen er ook gemeenschappelijke ateliers georganiseerd worden, waarin gewerkt wordt rond de integratie van twee of drie thema's.

Tot slot worden er specifieke projectateliers ingericht, waarin voorbeeldprojecten, korte termijnacties en quick wins concreet uitgewerkt zullen worden.

Overzicht van de doelstellingen, het opzet en de beoogde resultaten van het strategisch project.

Hernieuwbare energie als hefboom voor een klimaatbestendig Pajottenland

Visie

Voor de regio Pajottenland, het grootste schaalniveau, wordt een langetermijnvisie op het energielandschap Pajottenland ontwikkeld. We streven naar een gedragen en integrale bovenlokale gebiedsvisie op een optimale hernieuwbare energiemix. In dit energielandschap is hernieuwbare energie verweven doorheen het Pajots landschap. Hierbij gaat het niet enkel over bronnen van hernieuwbare energie, maar ook over de installaties om deze energie te oogsten, over infrastructuur voor opslag en distributie.

De verwevenheid van hernieuwbare energie wordt ingezet om te werken aan kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte.

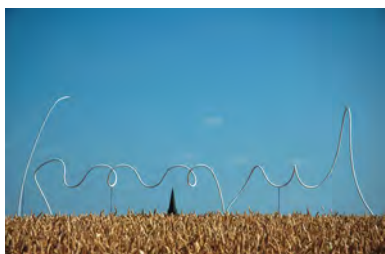
De visie op energielandschap Pajottenland wordt ondersteund met een concreet actieprogramma rond hernieuwbare energie, kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte, met een koffer aan instrumenten en concrete acties. Aanknopingspunten voor concrete projecten worden gezocht binnen Leader Pajottenland+, de werking van het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei, en ruilverkaveling Gooik.

Voorbeeldprojecten

Het strategisch project wil ook actie op het terrein. Hiervoor maakt het project de nodige ruimte vrij om partnerschappen tussen beleid, middenveld, burger en privé te verkennen, op te zetten en te realiseren voor een drietal concrete voorbeeldprojecten. Deze projecten situeren zich op een kleiner schaalniveau, bijvoorbeeld dat van een woonwijk, een bedrijvenzone, een natuurgebied of landbouwbedrijf. Niet alleen het opzetten van een partnerschap komt aan bod. Ook juridische ondersteuning, organisatorische aspecten, businessplannen en financiering van realisatie en beheer worden bekeken.

Dit is belangrijk omdat het niet mogelijk is om de complexiteit van de ruimtelijke inbedding van hernieuwbare energie, gekoppeld aan kernversterking en klimaatadaptieve open ruimte, te vatten in standaardformules. Hierdoor is er nood aan zeer uiteenlopende en specifieke maatwerkoplossingen, wat opgevangen wordt door deze concrete voorbeeldprojecten.

De voorbeeldprojecten zijn steeds integraal van karakter. Ze bevinden zich op een specifieke locatie, zoals een landbouwbedrijf, maar richten zich bij voorkeur op een vorm van collectiviteit op het meso-niveau, zoals een woonwijk. De doelstelling is dat een aantal voorbeeldprojecten minstens in opstartfase is als het strategisch project afloopt, en dus op korte of middellange termijn gerealiseerd kan worden. Hiermee geven ze ook al onmiddellijk uitvoering aan het actieprogramma.

Luk Wets

Myriam Paridaens

Brugeliaanse streken - 2006

Werken uit een voorgaande
tentoonstelling van het
kunstenaarscollectief Pep-In-Gen

Quick wins en korte termijnacties

Op kleine schaal, dus (zeer) lokaal en telkens op korte termijn, wordt er ingezet op snelle acties en quick-wins die al dan niet tijdelijk kunnen zijn, maar allemaal zeker wervend van karakter. Zichtbare acties op het terrein helpen mee het nodige draagvlak te creëren. Ze werken als hefboom voor andere initiatieven, acties en projecten. Deze korte termijnacties en quick wins kunnen zowel binnen thematische ateliers als de voorbeeldprojecten kaderen. Ze worden uitgewerkt binnen projectateliers.

Mogelijke korte termijnacties kunnen oriënterende warmtenetscreenings, ontwerpend onderzoek rond kernversterking, proefopstellingen rond een biomassavergister, de gerichte aanplant van kleine landschapselementen, etc. zijn. Ook hier zal binnen de projectateliers gezocht worden naar mogelijkheden voor financiering, ondersteuning, beheer etc.

21

Brugeliaanse streken ² - 2019

In 2019 gaan we op pad in het landschap van Bruegel. Met duurzaamheid in het achterhoofd integreren 25 kunstenaars hun kunstringrepen in het landschap rondom de 17de-eeuwse Bree-eik hoeve, de grootste vierkantshoeve van het Pajottenland. Welkom in de periode augustus - september 2019 langs een wandeling van 5 km, waarvan 4 km over onverharde wegen.

Landschapsstudie

Waarom?

Onze groeiende energiebehoefte zorgt ervoor dat niet enkel het klimaat, maar ook de ruimtevraag van het landschap onder druk staat. Hoewel een groot deel van hernieuwbare energietechnologieën in het bestaande landschap ingepast kan worden, vraagt de toenemende energiebehoefte deels om het herdenken van het landschap. Zo ontstaan nieuwe energielandschappen die door mensen gewaardeerd worden en die economisch haalbaar zijn.

24

Elk type landschap vraagt om een ander antwoord doordat de draagkracht, zowel ruimtelijk als maatschappelijk anders is. Sommige landschappen of landschappelijke structuren zijn geschikter voor een radicaal nieuw type energielandschap, andere vragen om een zeer zorgvuldige inpassing. Het feit dat de transitie naar een duurzame energiehuishouding grote kansen biedt voor het klimaat en de economie (ook van lokale gemeenschappen) blijkt in de praktijk vaak niet voldoende te zijn voor draagvlak: grootschalige windenergieprojecten worden vaak kritisch ontvangen en zonneparken kunnen niet automatisch op steun van omwonenden rekenen.

Het thema energie vormt een eigentijdse laag in het landschap. Het gaat erom dat die nieuwe laag kwaliteit toevoegt. Daarbij is het van belang dat projectontwikkelaars, technologieontwikkelaars, landschapsarchitecten en overheden met elkaar samenwerken en dat planprocessen zodanig worden ingericht dat bewoners en gebruikers daadwerkelijk betrokken worden bij de energietransitie en de gevolgen daarvan voor hun leefomgeving.

De Provincie Vlaams-Brabant wil het strategisch project dan ook een stevige landschappelijke basis bieden. Deze basis zal uitgewerkt worden in een landschapsstudie die van start gaat in het najaar van 2018 en die zal lopen over 18 maanden. Deze landschapsstudie wordt niet gefinancierd vanuit het strategisch project.

Wat?

De landschapsstudie staat in voor het verkennen van de landschappelijke en maatschappelijke integratie van de best mogelijke mix van hernieuwbare energiebronnen in het Pajottenland.

Het participatief proces van het strategisch project wordt via de landschapsstudie opgestart en vormgegeven. Zo zal het thematische atelier hernieuwbare energie mee vanuit de landschapsstudie ondersteund en ingevuld worden, en draagt het materiaal bij aan de opmaak van de visie en uitwerking van een communicatiestrategie.

Het resultaat van de landschapsstudie is een gedragen gebiedsgerichte visie op hernieuwbare energie.

Hoe?

Een nauwe verweving tussen participatie en ontwerpend onderzoek staat centraal. Hiervoor vertrekt de landschapsstudie vanuit enkele algemene uitgangspunten:

- een duidelijke cartografie om de fijnheid van het landschap en de menselijke en energetische systemen samen te brengen;
- een synergie tussen participatie en onderzoek, om zo te komen tot een co-creatie van de visie tussen de partners, de opdrachthouder en de lokale actoren;

- een toolbox voor een flexibele toekomst, met een set van tools die participatie en ontwerp ineenschuiven en die bedacht en ontwikkeld worden samen met de eindgebruikers;
- het inbedden van continuïteit van input- en feedbackmomenten tussen alle betrokken partijen.

De studie bestaat uit drie grote fases.

Fase 1: Ambitie

De eerste fase vertrekt vanuit een landschappelijke analyse, die het unieke karakter van het Pajottenland zal vatten. Deze analyse is cruciaal voor het destilleren van landschapsgehelen in de latere fases. Een landschapsgeheel is een cluster van bepaalde landschappen met gemeenschappelijke kenmerken (productie, bescherming, beleving...), die om een gelijkaardige aanpak vragen.

Om de werking van hernieuwbare energie volledig te begrijpen, wordt er ook een systeemanalyse uitgevoerd waarbij bestaande energiesystemen getoond worden en mogelijke kansen voor de productie van hernieuwbare energie in kaart gebracht worden.

Tot slot wordt er ook een draagkrachtanalyse gemaakt, waarbij gekeken wordt naar de huidige activiteiten in Pajottenland en naar bestaande menselijke systemen, verhoudingen, gevoelens, acties en tools.

Fase 2: Projectontwikkeling

In deze fase worden eerst toekomstscenario's uitgewerkt, die toelaten om te begrijpen welke waaier aan mogelijkheden er is. Deze toekomstscenario's zijn géén wenselijke verhalen waaruit gekozen moet worden, wel een voedingsbodem voor discussie en verrijkend debat. Uit al deze mogelijkheden

wordt een gemeenschappelijk ambitiekader gedestilleerd dat de richting van een duurzame energietransitie binnen Pajottenland schetst. Vervolgens wordt voor de regio Pajottenland gekeken welke landschapsgehelen er te vinden zijn.

Voor drie concrete pilootprojecten wordt met ontwerpend onderzoek het gemeenschappelijk ambitiekader doorvertaald naar het terrein.

Fase 3: Operationalisering

De pilootprojecten geven belangrijke inzichten die nodig zijn voor het ontwikkelen van een set van ontwerp-, communicatie- en actietools. Na het ordenen en systematiseren van de landschapsgehelen (dus van gemeenschappelijke problematieken en kansen) kunnen we bepaalde tools hieraan gaan koppelen.

Rode draad: Co-productie en participatie

Het strategisch project staat of valt met de inbreng van en samenwerking tussen verschillende actoren. Voor de draagkrachtanalyse worden vier participatiemomenten voorzien, voor de landschaps- en systeemanalyse telkens een. Het gemeenschappelijk ambitiekader en de landschapsgehelen worden elk in een bredere workshop ontwikkeld. Ook de pilootprojecten worden samen met de actoren aangepakt.

Wie is wie?

Projectteam

Het projectteam staat in voor de dagelijkse werking binnen het project en de inhoudelijke en procesmatige aansturing. De Provincie Vlaams-Brabant is coördinator van het project en werkt nauw samen met het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei vzw en Pajopower vzw.

Coördinator van het strategisch project is Carolien Ruebens, aangesteld door de Provincie Vlaams-Brabant. Vanuit de dienst ruimtelijke planning van de Provincie Vlaams-Brabant zetten Valerie Dewaelheyns, Daan Demey en Katrien Putzeys mee de schouders onder het strategisch project, onder andere via de landschapsstudie.

Bij het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei werken Mieke Vercruysse en Ben Nechelpuut mee aan het strategisch project. Coördinator Alwin Loecxk is lid van de kerngroep.

Bij Pajopower is dit Reindert De Schrijver. Bruno Moens is lid van de kerngroep.

Carolien Ruebens

- projectcoördinator
- 100%

Ben Nechelpot

- projectmedewerker SP Pajottenland en Zennevallei
- landschapsontwerp
- 40%

Valerie Dewaelheyns

- projectmedewerker
- 10%

Mieke Vercrujsse

- projectmedewerker
- communicatie en participatie
- 60%

27

Daan Demey

- projectcoördinator SP Zennevallei

Reindert De Schrijver

- projectmedewerker
- hernieuwbare energie en burgercoöperatie
- 40%

Team landschapsstudie

Team landschapsstudie bestaat uit het consortium NDVR, LAMA Landscape architects, Marco Broekman en Zero Emission Solutions, en de projectmedewerkers van de dienst ruimtelijke planning van de Provincie Vlaams-Brabant.

Tim Devos

- projectleider

endeavour

Jorrit Braaksma

- projectleider

LAMA

28

Jakob Vandevoorde

- projectmedewerker

endeavour

Dirk Harden

- projectmedewerker

LAMA

Marieke Dilles

- projectmedewerker
communicatie

endeavour

Alex Polfliet

- expert duurzaamheid en
hernieuwbare energie

Kim Van Den Heuvel

- expert duurzaamheid en
hernieuwbare energie

Jordy Stamps

- projectleider

marco.broekman
urbanism research architecture

Valerie Dewaelheyns

- leidend ambtenaar
landschapsstudie

**VLAAMS-
BRABANT**

29

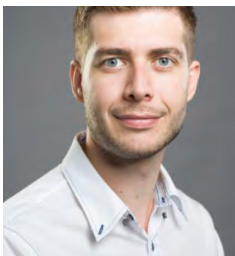

Daan Demey

- projectmedewerker
landschapsstudie
- 5%

**VLAAMS-
BRABANT**

Nick Moens

- expert duurzaamheid en
hernieuwbare energie

Gemeenten

De negen gemeenten Bever, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal en Sint-Pieters-Leeuw zijn actieve partners in het project. Voor een vlotte samenwerking tussen het projectteam en de gemeenten wordt per gemeente één vaste contactpersoon aangeduid.

Stakeholders

30 We willen niet alleen werken. De ruimtelijke opgaven rond hernieuwbare energie en klimaat zijn gedeelde opgaven. Het strategisch project en de landschapsstudie hebben dan ook duidelijk een participatieve instelling.

Behalve de projectpartners zullen ook veel stakeholders betrokken worden in het project. Zo hebben Team Vlaams Bouwmeester, Innovatiesteunpunt, Kunstenaarscollectief Pep-In-Gen, Leader Pajottenland +, Pro Natura, Vlaamse Landmaatschappij en Bekkenbestuur Dijle-Zennebekken al een intentieverklaring ondertekend.

Maar hierbij stopt de participatie niet. Doorheen het project worden ook experts in hernieuwbare energie, lokale geëngageerde burgers, middenveldorganisaties, lokale bedrijven en landbouwbedrijven, actiecomités en het brede publiek betrokken.

Tot slot worden ook naburige projecten en dynamieken niet uit het oog verloren. Door het actief betrekken van Daan en Ben, projectcoördinator en medewerker van het SP Zennevallei, wordt de koppeling met dit naburig strategisch project gemaakt. De medewerkers van provincie Oost-Vlaanderen die werken aan het Energielandschap Denderland worden opgenomen in de klankbordgroep.

**Samen op weg naar een
klimaatbestendig Pajottenland!**

Praktische organisatie

Werken rond hernieuwbare energie in het Pajottenland is een complex gebiedsgericht proces waarbij veel partners en actoren de handen in elkaar slaan. Om dit vlot te laten verlopen zijn duidelijke afspraken van bij de start een must. Het projectteam wil met deze startnota hier graag een voorzet voor geven.

Informatie en contact

Voor alle vragen, bedenkingen, suggesties en ideeën is er één e-mailadres:

sp.pajottenland@vlaamsbrabant.be

32

Overlegstructuren

Projectbureau

In het projectbureau koppelen het projectteam en/of team landschapsstudie intern terug. Om dit zo vlot mogelijk te laten verlopen, werkt iedereen op regelmatige basis samen in een gemeenschappelijk bureau.

Kerngroep

Naast het projectteam dat instaat voor de dagelijkse werking komt om de **drie maanden** de kerngroep samen. De kerngroep neemt inhoudelijk strategische beslissingen en vormt ook drie keer de stuurgroep van de landschapsstudie.

Deze kerngroep bestaat uit het projectteam, vertegenwoordigers van de verschillende gemeenten en het departement Omgeving.

Het projectteam en team landschapsstudie worden aangevuld met:

- een politieke vertegenwoordiger of afgevaardigde van Bever, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal, Halle en Sint-Pieters-Leeuw;
- een of meerdere politieke vertegenwoordiger(s) van het Provinciebestuur Vlaams-Brabant;
- een vertegenwoordiger van de raad van bestuur van het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei vzw;
- een vertegenwoordiger van de raad van bestuur van Pajopower vzw;
- een vertegenwoordiger van departement Omgeving.

Klankbordgroep

Naast het projectbureau en de kerngroep wordt ook een inhoudelijke klankbordgroep voorzien. De leden van de klankbordgroep staan het projectteam en team landschapsstudie bij met goede raad vanuit hun individuele expertises en ervaringen. Vanuit hun intentieverklaring zullen alvast Team Vlaams Bouwmeester, Innovatiesteunpunt en Pro Natura gevraagd worden om deel te nemen.

In deze klankbordgroep wordt de stand van zaken besproken van het project of onderdelen hiervan, zoals de visie, een specifiek voorbeeldproject of een quick win. Grotere gehelen van de opdracht kunnen in verschillende fases afgetoetst worden bij de leden. Waar nodig kunnen suggesties gegeven worden voor bijsturing.

De klankbordgroep komt om de **drie maanden** samen of op afroep indien nodig.

Werkgroepen

Voor de thematische ateliers en projectateliers zullen werkgroepen samengesteld worden via selectieve participatie. Naargelang de doelstelling van het atelier richt de selectieve participatie zich op bepaalde doelgroepen, zoals omwonenden, ambtenaren, beleidsmakers, recreanten, middenveldorganisaties of ontwikkelaars, en gradaties van participeren, gaande van 'informereren' over 'consultatie' tot 'coproductie'.

De samenstelling van de werkgroepen kan ook dynamisch zijn en veranderen naargelang specifieke noden op een bepaald moment.

Colofon

Projectteam Strategisch project 'Hernieuwbare energie als hefboom voor een klimaatbestendig Pajottenland'

September 2018

